

два дола, и се прѣдстави прѣдъ насъ една широка и прѣкрасна панорама. Планините тукъ се протакатъ околчесто, и помежду тѣхъ се простира едно широко поле отъ 8 до 9 мили въ диаметръ, доста ниско, и вървѣтъ полето едно голѣмо блато, което се простира на-дълъжъ.

Малко на югъ отъ това поле, между планините въ единъ долъ съзрѣхми едно село, за което ни база водачъ тѣ, докль стигнемъ до него нте ни трѣбова да вървимъ пъть оште единъ часъ и половина, при всичко, че селото се видеше близу. Това село бѣше **Батакъ**, за което отивахми. Бърдата бѣха покрити съ нива отъ пшеница и рѣжъ, които бѣха пожълтѣли. И при всичко, че жътвата бѣше узрѣла и прѣзрѣла, при всичко, че по нѣкои мѣста прѣпълненити класове бѣха се прѣтрошили отъ изгнилити стѣбла, които не можахъ да стоимъ прави, пакъ не се виждаха никакви жтваре, които да искатъ да спасатъ жътвата. Нивити бѣха така съшто пусти, както бѣше и малката долина, и жътвата гниеше по нивити.

Кога приближихми до селото, видѣхми нѣколко кучета на едно бърдо. Завъртѣхми малко на страна отъ пътьтъ и минахми по развалинити на нѣколко зида и прѣзъ много градини, та слѣзохми съ конетити си надолу камъ кучетата, които зеха да лаятъ странно и послѣ се разбѣгаха наоколо. — На влизане въ селото не забѣлѣжихъ нѣшто извънредно, нѣ малко по-нататѣкъ коньтъ ми се препъна въ нѣшто; кога погледнахъ надолу, видѣхъ, че коньтъ се спъна въ една човѣшка глава, обрастнала въ трѣва. Таа глава бѣше съвсѣмъ суха и твърда, и се виждаше, като да бѣше двѣ три годишна: така на бѣха оглождали кучетата. Нѣколко стѣнки по-нататѣкъ друга глава и до нея една частъ отъ единъ човѣшки трунь, и той сухъ и огложданъ съвсѣмъ. Колкото отивахми по-нататѣкъ, толкова повече ставахъ костити, труповети и главити, които тукъ не бѣха много оглождани отъ месото: по тѣхъ оште висѣха мяса половина сухи и половина изгнили. На слизане отъ едно малко бърдо, рекохми да минемъ прѣзъ единъ ровъ, който се намираше на срѣдъ бърдото. Кога доближихми ровътъ, отеднажъ всички си оттеглихми юздити на конетити съ единъ страшнъ викъ: одесно, подъ ногити на конетити ни бѣше едно зрѣлиште, което ни направи да се растреперами. — Единъ купъ глави, разбъркани съ кости отъ различни части на човѣшко то тѣло; трупове цѣли изгнили, коса, дрипи и въвонѣли мяса бѣха натрупани на единъ купъ, около който бѣше израсла буйна трѣва. — Вонѣеше насѣдѣ наоколо. И тукъ кучетата бѣха нашла много храна, които нашето пристигноване ги распрѣтна.

Въ срѣдата на тоа купъ азъ видѣхъ единъ тънъкъ трунь, облѣченъ въ риза, на главата една шарена мумина и на нозѣтъ везени чорани, както носетъ българскити моми. — Погледнахъ наоколо, и земната бѣше покрита насакѣдѣ съ кости, които кучетата бѣха завлѣкли да ги гложатъ. На единъ раздалъ отъ 20 аршина надолу бѣше селото. Гледающецъ отъ коньтъ, докарахъ си на умътъ развалинити на Херкуланъ и на Помпей.

Погледнахми пакъ на купътъ, който бѣше прѣдъ насъ и пакъ глави и трупове; видѣхми, че всичкити тако-речи бѣха малки, и облѣкло то имъ, което бѣше расхвърлено наоколо, бѣше тако-речи все женско. — И така всичкити тия глави и трупове бѣха отъ жени и моми. Азъ можихъ отъ коньтъ си да изброя до стотина глави, безъ ония, што бѣха натрупани подъ купътъ, и безъ ония, што бѣха распрѣтнати наоколо по